

Ruzsa Község Polgármesterétől
6786 Ruzsa, Alkotmány tér 2.
Tel.:285-011, Fax:585-519

179-4/2010.

Tárgy: 2009. évi belső ellenőri éves
összefoglaló jelentés

Ruzsa Község Képviselő- testületének

H e l y b e n

Tisztelt Képviselő Asszony/Úr!

A helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvény 92. § (10) bekezdése értelmében a polgármester a tárgyévre vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - éves ellenőrzési jelentést - a tárgyévet követően, a zárszámadási rendelet-tervezettel egyidejűleg- a képviselő-testület elé terjeszti.

Mindezek alapján a Képviselő- testület elé terjesztem a következő

h a t á r o z a t i j a v a s l a t (-o t)

Tárgy: 2009. évi belső ellenőri éves összefoglaló jelentés

Ruzsa Község Önkormányzat Képviselő-testülete a határozat mellékletében megfogalmazott, Ruzsa Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál és a költségvetési intézményeinél 2009. évben elvégzett ellenőrzések tapasztalatairól készült Éves Ellenőrzési Jelentést elfogadja.

Felelős: Lábecz László címzetes főjegyző

Határidő: azonnal

Erről értesül:

Lábecz László címzetes főjegyző

Ruzsa, 2010. április 12.

Sánta Gizella
polgármester

16/2010.

Előterjesztve:

Pénzügyi Bizottsághoz

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2010. április 14 -i ülésére

**Tárgy: Éves Ellenőrzési Jelentés a Rúzsza Község Önkormányzat
Polgármesteri Hivatalánál és költségvetési intézményeinél 2009.
évben elvégzett ellenőrzések tapasztalatairól**

Készítették: Juhász Róbert belső ellenőr

Lábecz László címzetes főjegyző

Előterjesztő: Sánta Gizella polgármester

**A napirend tárgyalása
zárt ülést nem igényel.**

ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS
a Ruzsa Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál
és költségvetési intézményeinél 2009. évben elvégzett ellenőrzések tapasztalatairól

A költségvetési szervek belső ellenőrzési rendjét meghatározó jogszabályi környezet és annak módosításai alapján került sor az Önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál és költségvetési intézményeinél 2009. évben elvégzett ellenőrzések tapasztalatairól szóló Éves Ellenőrzési Jelentés elkészítésére.

A főbb jogszabályi előírások az alábbiak:

- A helyi önkormányzatokról szóló, módosított 1990. évi LXV. Törvény 92. § (10) A polgármester a tárgyévre vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - éves ellenőrzési jelentést, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést - a tárgyévut követően, a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg - a képviselő-testület elé terjeszti.

- A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló, módosított 193/2003. (XI. 26.)

Korm. rendelet 31. § (1) szerint a költségvetési szerv vezetője felelős az éves ellenőrzési jelentés elkészítéséért. Az éves ellenőrzési jelentést a költségvetési szerv vezetője megküldi a felügyeletét ellátó szerv vezetőjének (jegyző, munkaszervezet vezető) legkésőbb a tárgyévut követő év március 15-éig.

(3) A pénzügyminiszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével elkészített éves ellenőrzési jelentés, illetve éves összefoglaló ellenőrzési jelentés az alábbiakat tartalmazza:

a) a belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása:

- aa) az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelését, a tervtől való eltérés indokát, a terven felüli ellenőrzések indokoltságát,
- ab) az ellenőrzések személyi és tárgyi feltételeit, a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezőket,
- ac) az ellenőrzések fontosabb megállapításait,
- ad) az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési-, kértérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések számát és rövid összefoglalását,
- ae) a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési rendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatokat;

b) a belső ellenőrzés által tett megállapítások és javaslatok hasznosítását:

- ba) az intézkedési tervek megvalósításáról szóló beszámolót, az ellenőrzési megállapítások és ajánlások hasznosulásának tapasztalatait,
- bb) az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatokat.

(4) A (3) bekezdés a) pontjában foglaltak elkészítéséért a belső ellenőrzési vezető, a (3) bekezdés b) pontjában foglaltak elkészítéséért pedig a költségvetési szerv vezetője felelős.

ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS 2009. ÉVES ÖSSZEFOGLALÓ ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

1. A BELSŐ ELLENŐRZÉS ÁLTAL VÉGZETT TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA

Homokháti Kistérség Többcélú Társulás 2007. évtől látja el a kistérség önkormányzatánál és valamennyi intézményénél a belső ellenőrzési feladatokat. A többcélú kistérségi társulás a belső ellenőrzési feladat ellátásáról saját feladatellátással a munkaszervezeti feladatellátás keretében gondoskodik 1 fő főállású pénzügyi ellenőr alkalmazásával.

Jogi szabályozás változásai

A belső ellenőri tevékenységet a 193/2003. (XI. 26.) Kormány rendelet szabályozza, amely több ponton változott 2009. évben:

- a 180/2009. (IX. 4.) Korm. rendelettel (Magyar Közlöny 2009/125.)
- **1/2009. (IX. 11.) PM irányelve az államháztartási belső kontroll standardokról – (Hiv. Ért. 2009/45.)**
- **18/2009. (X. 6.) PM rendelete a költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről – (MK. 2009/142.)**
- **2/2009. (XII. 4.) PM irányelv az államháztartási belső ellenőrzési standardokról – (Hiv. Ért. 2009/59.)**

A **belső ellenőrzési kézikönyvet** rendszeresen, de legalább évente felül kell vizsgálni, és a jogszabályok vagy módszertani útmutatók változásai, illetve egyéb okok miatt szükséges módosításokat átvezetni. *A kistérségnél 2009. szeptemberben készült el a PM által 2009. 01. 14-én közzétettek alapján (A belső ellenőrzés nemzetközi standardjai definíciója, Etikai Kódex, Normák alapján) felülvizsgált kézikönyv; a 2009. évközi változásokkal történő felülvizsgálatot a 2010. évi belső ellenőrzési kézikönyv tartalmazza majd.*

- **A belső ellenőrzés feladatát a 8. §, 9.§ határozza meg,** amely a 180/2009. (IX. 4.) Korm. rendelet alapján módosult 2010. január 01-től különösen a belső kontrollrendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében.

A vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat és ajánlásokat tenni, valamint elemzéseket, értékeléseket készíteni a költségvetési szerv vezetője számára a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, valamint a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési, és a belső ellenőrzési rendszerek, a belső kontrollok javítása, továbbfejlesztése érdekében. *E feladatoknak részben az ellenőrzési jelentésekben, részben a vezetői megbeszélések alkalmával, illetőleg a szabályzatokban, körlevelekben megfogalmazottak útján tettem eleget.*

Ajánlásokat és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, valamint a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében. *E feladatnak a különböző szabályzatok felülvizsgálatának keretében illetőleg vezetői megbeszélések, egységvezetői értekezletek alkalmával tettem eleget.*

A belső ellenőrzési vezető feladatait a 12. § tartalmazza részletesen. Kiemelem a

12. § i) alapján gondoskodni arról, hogy a belső ellenőrzési kézikönyvben rögzítésre és a belső ellenőrzési tevékenység során alkalmazásra kerüljenek a belső ellenőrzési tevékenység minőségét biztosító eljárások, továbbá, hogy érvényesüljenek a pénzügyminiszter által közzétett módszertani útmutatók.

n) a pénzügyminiszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével kialakítani és működtetni egy olyan nyilvántartási rendszert, amellyel a belső ellenőrzési jelentésben tett megállapítások és javaslatok alapján készült intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtását nyomon követheti.

22. § (1) A költségvetési szerv belső ellenőrzési vezetője a tárgyévet követő évre vonatkozó éves ellenőrzési tervét megküldi ... többcélú kistérségi társulás felügyelete alá tartozó költségvetési szerv esetén a munkaszervezet vezetője részére minden év október 31-ig: A 2009. évi ellenőrzési tervhez a PM 2008. 09. 30-án adott Útmutatót, amelyet figyelembe vettem, mind a tervezés előkészítésénél, mind az vezetői egyeztetés során.

Munkám során figyelembe vettem a kötelező előírásokat:

- Belső ellenőrzési kézikönyvben (Belső ellenőrzési Alapszabály, a belső ellenőrzési tevékenységre vonatkozó standardok, a belső ellenőrökre vonatkozó szakmai etikai kódex) foglaltakat;
- A független belső ellenőrzés a szabályosság vonatkozásában a legnagyobb kockázatot képviselő területeken gyakrabban kell ellenőrizze a szabályzatok betartását; *ezt teljes körűen nem sikerült érvényesíteni 2009. évben, amely miatt a 2010. évi ellenőrzési tervben ismét szerepel, különös tekintettel a 2009. évben történt jelentős számú jogszabály változás miatt;*
- a Szervezeti és Működési Szabályzat mellékletét képező – intézményvezetők által elkészített – *ellenőrzési nyomvonalat 2010. évben aktualizálni kell: részben a 2009. -től átvett új feladatellátások miatt, részben a 2009. évben történt jelentős számú jogszabály változás miatt, valamint az új szakfeladatrend által meghatározottak szerint.*

A belső ellenőri tevékenység során részben alkalmaztam az ajánlott iratmintákat és eljárás rendeket; melyeknél törekedtem a bürokratikus elemek figyelmen kívül hagyására; bár ez a minőségértékelésben hiányossággént lesz értékelhető. A PM által 2010. 01. 29-én közzétett Önértékelést – mivel nem kötelező, hanem ajánlott – nem készítettem el.

A) Tervfeladatok teljesítésének értékelése

A belső ellenőrzési egység Rúzsa Község Önkormányzatára és intézményeire vonatkozóan összesen 4 vizsgálatot tervezett.

- A **Polgármesteri Hivatalnál** és a részben önállóan gazdálkodó intézményeknél 4 vizsgálatra került sor a beszámolási időszakban az alábbiak szerint:

- Polgármesteri Hivatalnál, valamint Intézményeknél vizsgálatra kerültek az önkormányzatot 2008. évre megillető normatív állami támogatásokat alátámasztó dokumentumok, nyilvántartások.
- Vizsgálatra került a céljelleggel – nem szociális ellátásként – nyújtott támogatásra tekintettel, mely pénzeszközök működési és felhalmozási célra adható alapítványoknak, közalapítványoknak, egyéb non-profit szervezeteknek, vállalkozásoknak, háztartásoknak, az önkormányzatok saját intézményein kívüli költségvetési szerveknek, valamint külföldi közösségeknek. Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy a pénzeszköz odaítélése, rendeltetésszerű felhasználása és az arról készült számadás gyakorlata a követelményeknek megfelelő-e az adott időszakban
- Polgármesteri Hivatalnál, valamint Intézményeknél annak megállapítása hogy a vagyon nyilvántartása a szabályoknak megfelelő-e
- Polgármesteri Hivatalnál, valamint Intézményeknél annak megállapítása hogy a számviteli politikát, és a részét képező pénzügyi szabályzatokat betartják-e

Az ellenőrzések a tervezettek szerint zajlott, tervtől való eltérés nem volt.

B) Ellenőrzések személyi feltételeinek megléte

A függetlenített belső ellenőrzés jogszerű működésének a szervezeti keretei biztosítva voltak a beszámolási időszakban, a belső ellenőr megfelelt a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló módosított 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendeletben foglalt előírásoknak.

A belső ellenőrzési egység 2009. évben az alábbiak szerint alakult:

1 fő teljes munkaidős belső ellenőr, aki egyben belső ellenőrzési vezető feladatokat is ellátja.

A növekvő szakmai követelményeknek megfelelő felkészültség **továbbképzés** keretében biztosítva volt.

- 2009. évben a Kjt., a jogállási törvény és az adótörvények évközi változásai témákban vettem részt továbbképzéseken, illetve kötelezően a regisztrált mérlegképes könyvelők számviteli továbbképzésén államháztartási szakon 2009. december 1-2-án a MKVK-nál vettem részt.
- *A 18/2009. (X. 6.) PM rendelete a költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről jogszabály alapján a belső ellenőri regisztrációs számom 2010. január 27-től: 5112421,*

- 2010. évben előbbi rendelet további szakmai továbbképzésre kötelezett, ez ÁBPE-továbbképzés I. –re jelentkezés keretében megtörtént.

C) Ellenőrzések tárgyi feltételeinek megléte

Az ellenőrzésekhez alapvetően szükséges tárgyi feltételek biztosítottak voltak.

2009. márciustól használatba kaptam a volt rúzsai ellenőrzési társulástól átvett Škoda Fabia típusú személygépkocsit, majd avulásból adódóan az informatikai és kommunikációs eszközök megújítása keretében decemberben egy új laptop használatba vételére is sor került

Szükség lenne naprakész jogtár elérhetőségének állandó biztosítására valamint a jelentős adminisztrációs feladatok könnyítése és munka minőségének biztosítása érdekében indokolt lenne kistérségi belső ellenőrzési rendszer működését segítő szoftver beszerzése vagy fejlesztése.

D) Ellenőrzéseket segítő egyéb tényezők

Az ellenőrzött intézmények az ellenőrzések során segítő módon közreműködtek. Valamennyi társulási ülésen meghívottként vettem részt, illetve települési testületi ülésen és szakmai munkaértekezleten is több esetben részt vettem, melyek az ellenőrzési feladatok elvégzését jelentős mértékben segítették az ott elhangzott információk alapján.

Az internet használata, a PM, ÁSZ, MÁK, SZMM, OKM, ÁFSZ honlapok gyakori látogatása nyújtott munkámhoz segítő információkat.

Egyéb, az ellenőrzéseket jelentősen segítő tényezők nem adódtak. Külső erőforrás igénybevételeire nem került sor.

E) Ellenőrzéseket akadályozó egyéb tényezők

Az egyes intézmények közti feladatátvételekkel kapcsolatosan, illetőleg a megnövekedett külső, elsősorban a Magyar Államkincstár ellenőrzései kapcsán adódtak jelentős plusz feladatok, nehézségek a különböző szakterületek számára, elsősorban jogszabály értelmezési problémák miatt. Egyéb, az ellenőrzéseket jelentősen akadályozó tényezők nem adódtak.

2. Ellenőrzések fontosabb megállapításai

- Az Önkormányzat teljesítette a jogszabályban foglalt igénylési feltételeket. A normatív állami támogatások elszámolásához szükséges dokumentumok rendelkezésre állnak, azokból megállapíthatók az elszámoláshoz szükséges adatok.
- A 2008. évi támogatásokkal összefüggésben megállapítható volt, hogy a jegyző biztosította az Önkormányzat által céljelleggel nyújtott támogatások esetében az Áht. előírásainak betartását, mivel a támogatott szervezetekkel támogatási szerződést kötöttek, a számadási kötelezettséget előírták, a benyújtott számadásokat tartalmilag felülvizsgálták, a teljesítéseket ellenőrizték.
- A vagyongazdálkodással összefüggő szabályzatokat elkészítették. Az önkormányzat vagyonát képező eszközökről analitikus nyilvántartást vezetnek. Az eszközök

leltározása, mérleggel való egyezése biztosított volt.

- A pénztári és banki pénzkezelésnek ellenőrzése kapcsán megállapítható, hogy a hivatal a pénzkezeléssel összefüggő szabályzatait elkészítette. A biztonságos pénzkezelés tárgyi feltételei biztosítottak. A pénztári bizonylatokat a formai, tartalmi követelményeknek megfelelően vezették, az időszaki zárások ellenőrzötten megtörténtek. A feladatellátók írásbeli megbízása, nyilatkoztatása megtörtént.

■ Jogellenes magatartások miatt tett jelentések száma

Ilyen cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel a vizsgálatok során.

3. FEUVE javítása érdekében tett javaslatok

A Társulás fenntartása alá tartozó **költségvetési intézményeknél** 2005. évtől megvalósult az akkor hatályos államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 145/A, 145/B és 145/C paragrafusaiban szereplő FEUVE (folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés) rendszer kialakítása, működtetése, és a kötelezően előírt szabályzatok (ellenőrzési nyomvonal, kockázatkezelés, szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje) elkészítése. Időközben fenti jogszabályok módosultak, illetve hatályukat veszítették.

II. A BELSŐ ELLENŐRZÉS ÁLTAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS JAVASLATOK HASZNOSÍTÁSA

A javasolt intézkedések felsorolása:

A szabályzatokban kerültek megfogalmazásra.

- **Javasolt intézkedések végrehajtásának státusza**

Utóvizsgálatra 2009. évben nem került sor.

- **javaslatok hasznosulásának tapasztalatai**

Megvalósították a korábbi ellenőri javaslatokat. A gyakorlati végrehajtást rendszeresen számon kell kérni, ismételten is ellenőrizni kell.

III. AZ ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉG FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A FEUVE fejlesztésével kapcsolatos, megoldásra váró legfontosabb feladatok:

- A kötelezően előírt szabályzatok (ellenőrzési nyomvonal, kockázatkezelés, szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje) aktualizálása; a szabályzatokban foglaltak maradéktalan végrehajtása.

A 217/1998. (XII. 30.) Korm. r. 23. sz. melléklet szerinti nyilatkozat bővült 2009. évre vonatkozóan (a 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet 21. sz. melléklete is tartalmazza 2010. évről), melynek tartalmát a pénzügyminiszter 1/2009. (IX. 11.) PM irányelve az

államháztartási belső kontroll standardokról foglalja magába (Hivatalos Értesítő 2009. évi 45. szám)

Az 1992. évi XXXVIII. törvény 120/B. § tartalmazza a belső kontrollrendszer fogalmát, melynek részei:

- Kontrollkörnyezet (Célok és szervezeti felépítés, belső szabályzatok, feladat- és felelősségi körök, a folyamatok meghatározása és dokumentálása, humánerőforrás, Etikai értékek és integritás),
- Kontrolltevékenységek (Kontrollstratégiák és –módszerek, feladatkörök szétválasztása, a feladatvégzés folytonossága),
- Információ és kommunikáció (Információ és kommunikáció, Iktatási rendszer, Hiányosságok, szabálytalanságok, korrupció jelentése)
- Monitoring (A szervezeti célok megvalósításának monitoringja, a belső kontrollok értékelése)

A belső kontrollok fejlesztést igénylő területei a belső ellenőri javaslat szerint szükségességük és megvalósíthatóságuk figyelembe vételével 2010. évre:

- Az államháztartási belső kontroll standardok alapján:
 - **a belső szabályzatok aktualizálása** – a 2009. évi és 2010. évi jogszabály változások és működési feltételek változásai miatt;
 - **a folyamatok meghatározása és dokumentálása** – különösen a feladat átadás-átvétel, létszámváltozások kapcsán,
 - a feladatváltozásokkal, átszervezésekkel kapcsolatosan **a munkaköri leírások aktualizálása.**

A belső ellenőrzés fejlesztésével kapcsolatos, megoldásra váró legfontosabb feladatok:

A belső ellenőrzéssel az összhang további javítása, együttműködés biztosítása a hatékonyság növelése érdekében.

Az Önkormányzat által alapított és fenntartott valamennyi költségvetési szerv vizsgálata és a javaslatok hasznosulásának értékelése utóvizsgálat keretében.

Folyamatos kommunikáció erősítése az intézmények vezetői és a belső ellenőrzés között.

A belső ellenőrzésre vonatkozó szabályozásokat az intézményvezetőkkel folyamatosan, rendszeresen ismertetni kell, mind az ellenőrzések során, mind a vezetői értekezletek alkalmával. Ennek megvalósulása érdekében a 2009. évi jogszabályi változásokat illetően a kistérségi jegyzői kollégium tájékoztatása megtörtént, azonban az újabb év végi változások megjelenése miatt további közös értelmezés, tájékoztatás szükséges.

A Belső ellenőrzési kézikönyvet aktualizálását követően az egységvezetők rendelkezésére kell bocsátani 2010. évben, figyelembe véve a 23. sz. melléklet szerinti Nyilatkozat kötelezettségét.

Mórahalom, 2010. március

*Juhász Róbert
belső ellenőr*